

STANISŁAW RĘCŁAWOWICZ

ORCID: 0000-0003-1286-5039

Państwowa Straż Pożarna
swrec06@gmail.com

Czy nauka może służyć bezpieczeństwu powszechnemu?

Abstrakt: W 1991 roku zostały uchwalone ustawy o Państwowej Straży Pożarnej i o ochronie przeciwpożarowej. W intensywnych pracach nad projektami tych aktów prawnych uczestniczyło wielu pracowników naukowych z Uniwersytetu Wrocławskiego. Dodatkowo w latach 2009–2021 na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego odbyło się kilka konferencji naukowych dotyczących bezpieczeństwa powszechnego z uwzględnieniem szczególnej roli Państwowej Straży Pożarnej i ochotniczych straży pożarnych. We współpracy środowiska naukowego i środowiska strażackiego szczególną rolę odegrał prof. Tadeusz Kocowski.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo powszechne, ochrona przeciwpożarowa, straż pożarna.

Dynamiczne zmiany na świecie niosą z sobą rozwój, postęp i oczekiwany dobrobyt, ale też zagrożenia, których skutki trudno przewidzieć, a jeszcze trudniej się do nich przygotować. Przemiany, jakie następowały w naszym kraju w XX wieku, wiązały się przede wszystkim z odzyskaniem i budową naszej państwowości oraz struktury przyszłego państwa. Znaczące zmiany nastąpiły między innymi w latach 1918 oraz 1989. Te po 1989 roku odnosiły się najmocniej do przemian społeczno-politycznych oraz gospodarczych. Można w tym miejscu stwierdzić, że zmieniły one podejście do systemu prawnego odnoszącego się do szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Mimo że nasz kraj ratyfikował konwencje genewskie, to jednak do 1989 roku system bezpieczeństwa oparty był na Układzie Warszawskim, narzuconym nam przez totalitarne państwo ZSRR. Głównym aktem prawnym była ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP¹, która

¹ Zob. ustawę z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 44, poz. 220 ze zm.).

nadawała całemu systemowi bezpieczeństwa charakter militarny. Dobitym tego przykładem były tak zwane kompanie zmilitaryzowane — ZKPOŻ (zmilitaryzowane kompanie pożarnicze). Przydziały mobilizacyjne mieli przeważnie junacy obrony cywilnej, którzy odbyli służbę wojskową w oddziałach zawodowej straży pożarnej. Należy dodać, że w strukturze byłych komend wojewódzkich był zastępca do spraw politycznych, odpowiedzialny między innymi za „informacje o nastrojach”, składane co miesiąc przez dowódców oddziałów zawodowych straży pożarnych oraz komendantów rejonowych i komendantów zawodowych straży pożarnych. Jak przedstawiała się struktura i organizacja straży pożarnych w owym czasie, opisałem w tekście *Ochotnicza Straż Pożarna w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym*². Najogólniej mówiąc, straże pożarne wchodziły w obręb tak zwanego zgrupowania jednostek obrony cywilnej. Świadomie zawężam tutaj swoje rozważania do działań straży pożarnej, ponieważ przemiany, jakie nastąpiły po roku 1989, zwiększyły i diametralnie zmieniły zakres zadaniowy i administracyjny nie tylko straży pożarnej.

Pierwsze kontakty z Uniwersytetem Wrocławskim

Strażacka „Solidarność”, skupiona w Krajowej Sekcji Pożarnictwa (KSP) NSZZ „Solidarność”, na zjeździe w marcu 1990 roku podjęła uchwałę o włączeniu się struktur tego związku do przemian, jakie miały miejsce w naszym kraju po roku 1989. Jak wspomniał jeden z liderów tej „Solidarności”, Wiesław Jaworski, na jednym z pierwszych spotkań na Uniwersytecie Wrocławskim: „jeżeli macie jakiś pomysł na straż pożarną, to róbcie coś, bo tam w Warszawie to niewiele mogą zdziałać”. Pomysł mieliśmy, bo właśnie zawiązywała się grupa oficerów z Wrocławia i Wałbrzycha, która zaproponowała utworzenie Państwowej Straży Pożarnej (dalej: PSP) na wzór już istniejących nowych Policji Państwowej i Urzędu Ochrony Państwa. Na wniosek Andrzeja Jarosza, pracownika do spraw ochrony przeciwpożarowej na Uniwersytecie Wrocławskim, należało zaangażować do współpracy pracowników naukowych tego uniwersytetu, specjalizujących się w wielu dziedzinach nauki, w tym prawie administracyjnym, cywilnym, karnym itp. Należało zatem uzyskać zgodę samego rektora.

Miałem zaszczyt uczestniczyć w spotkaniu z ówczesnym Rektorem Uniwersytetu JM prof. Zdzisławem Klimowiczem. Pamiętam, jak pan profesor przyjął nas stwierdzeniem „z czym przyszli strażacy w tak pięknych uniformach?”. Przyszliśmy z Andrzejem Jaroszkiem. Rektor poprosił do siebie prof. Janusza Trzcíńskiego, ówczesnego dziekana Wydziału Prawa Administracji i Ekonomii.

² S. Ręclawowicz, *Ochotnicza Straż Pożarna w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym*, „Prawo” 326. *Ochotnicze straże pożarne — tradycja — samorząd — bezpieczeństwo*, red. T. Kowowski, M. Błazewski, W. Małeckie, 2018, s. 123–133.

Po następnym spotkaniu u pana dziekana ustalono, że na początku będą z nami współpracować panowie: prof. Gromski, prof. Kocowski i mgr Lamparski. Natomiast Andrzej Jaroszek był już zaangażowany przez KSP NSZZ „Solidarność” do współpracy przy planowanych zmianach systemu prawnego. Stał się później umocowanym pełnomocnikiem tego związku.

O tym, jak skuteczne były to działania, niech świadczy fakt, że 24 sierpnia 1991 roku zostały jednocześnie uchwalone dwie ustawy: o Państwowej Straży Pożarnej i o ochronie przeciwpożarowej. Należy nadmienić, że w intensywnych pracach nad projektami uczestniczyło wielu pracowników naukowych z Uniwersytetu Wrocławskiego, którzy równocześnie brali udział w spotkaniach konsultacyjnych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych oraz komisjach sejmowych. Szkoda, że po wejściu w życie ustaw zwanych strażackimi oraz po powstaniu Państwowej Straży Pożarnej kontakty z pracownikami naukowymi uniwersytetu ograniczono do minimum, a następnie zrezygnowano z nich całkowicie.

Powstanie Państwowej Straży Pożarnej

Zrezygnowanie ze współpracy z pracownikami naukowymi uniwersytetu zemściło się dość okrutnie i znacząco zarówno na samej PSP, jak i na przyszłym systemie prawnym. Formacja, jaką jest Państwowa Straż Pożarna, zajęła się w większości sama sobą oraz doborem kadrowym, natomiast mniej uwagi poświęciła zadaniom państwa, które należało równolegle wdrażać i powierzać innym organom administracji publicznej. Pomieszano ustalenia z ustawy o PSP z tymi z ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Dowodem jest przepis z 1992 roku w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym³. Łączenie uprawnień kierującego akcją ratowniczą z uprawnieniami kierującego działaniem ratowniczym jest daleko idącym uproszczeniem. Kierującym akcją ratowniczą jest właściwy komendant powiatowy (miejski) PSP⁴, natomiast kierującym działaniem ratowniczym jest strażak PSP, członek OSP lub pracownik innej jednostki ochrony przeciwpożarowej. W przypadku strażaków PSP sytuacja jest jednoznaczna, gdyż występują oni w imieniu budżetu państwa, natomiast członkowie OSP lub strażacy innych jednostek ochrony przeciwpożarowej już takich zabezpieczeń nie mają. Innym dość znaczącym szczegółem jest jedno z uprawnień różniących kierującego akcją ratowniczą od kierującego działaniem ratowniczym; jest to:

³ Zob. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992 roku w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym (Dz.U. Nr 54, poz. 2560).

⁴ Zob. art. 13 ust. 6 pkt 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 1940; dalej: ustawa o PSP).

1. zarządzenie wstrzymania komunikacji w ruchu lądowym przez kierującego akcją ratowniczą⁵,
2. wstrzymanie ruchu drogowego przez kierującego działaniem ratowniczym⁶.

Kolejnym szczegółem jest przypisanie spraw ochrony przeciwpożarowej jako jednego z zadań własnych⁷ gminie oraz powiatowi, który wykonując zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, zajmuje się ochroną przeciwpożarową i zapobieganiem innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska⁸. Należy zatem ustalić, jakie relacje zachodzą (lub winny zachodzić) pomiędzy niezależnymi od siebie podmiotami, jakimi są: gminy, powiaty i stowarzyszenia OSP, w zakresie realizacji zadań ochrony przeciwpożarowej.

Definicje ustawowe działania ratowniczego oraz działań ratowniczych są zbieżne z celami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego⁹ stanowiącego integralną część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa¹⁰. Innymi słowy, system ten winien być przypisany raczej premierowi RP, a nie ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, gdyż uwzględniając pozycję każdego wojewody jako przedstawiciela Rady Ministrów w województwie¹¹, istnieje prostolinijna możliwość łączenia spraw (zadań) z zakresu ochrony ludności, zarządzania kryzysowego, ratownictwa, obrony cywilnej, a nawet spraw obronnych. Zdaniem prof. Tadeusza Kocowskiego, zgodnie z opinią wyrażoną w ramach działania Interdyscyplinarnego Zespołu Badawczego¹², skoro wskazane zadania odnoszą się do tych samych organów (na przykład wojewody, starosty, wójta), powinna istnieć między nimi daleko idąca synchronizacja, najlepiej ujęta w jednym akcie prawnym.

⁵ Zob. art. 21 ust. 2 pkt 3 ustawy o PSP.

⁶ Zob. art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 869).

⁷ Zob. art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 713).

⁸ Zob. art. 4 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 920).

⁹ Zob. art. 14 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej: „Krajowy system ratowniczo-gaśniczy ma na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska poprzez: 1) walkę z pożarami lub innymi klęskami żywiołowymi; 2) ratownictwo techniczne; 3) ratownictwo chemiczne; 4) ratownictwo ekologiczne; 5) ratownictwo medyczne; 6) współpracę z jednostkami systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2020 r. poz. 882, 2112 i 2401 oraz z 2021 r. poz. 159) oraz systemem powiadamiania ratunkowego”.

¹⁰ Zob. art. 146 ust. 4 pkt 7 Konstytucji Rzeczypospolitej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

¹¹ Zob. art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz.U. Nr 31, poz. 206 ze zm.).

¹² Zob. pismo Szefa Obrony Cywilnej Kraju do Rektorów Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Powrót do współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim

Powszechnie wiadomo, że w naszym kraju następuje kadencyjność władzy. Natomiast podejmowanie działań zwłaszcza na rzecz bezpieczeństwa nie może odbywać się kadencyjnie. Kiedy w 2002 roku Dolnośląskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu został st. bryg. mgr inż. Zbigniew Szczygieł, nastąpił powrót — za zgodą i przyzwoleniem Ryszarda Nawrata, ówczesnego wojewody dolnośląskiego — do współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim.

Pierwsze spotkania odbyły się z Rektorem JM prof. Zdzisławem Latajką oraz prof. Kazimierą Anną Wilk z Politechniki Wrocławskiej na temat uczestnictwa Państwowej Straży Pożarnej w VII edycji Dolnośląskiego Festiwalu Nauki. Dzień ten zorganizowano pod hasłem „Kryzys nie znaczy chaos”. Należy nadmienić, że istnieje z tego wydarzenia wiele materiałów fotograficznych oraz audiowizualnych. To wtedy prof. Kocowski przedstawił genezę udziału pracowników naukowych UWr w pracach Dolnośląskiego Zespołu Redakcyjnego przygotowującego w latach 1990/1991 projekty ustaw o Państwowej Straży Pożarnej oraz o ochronie przeciwpożarowej. Trzeba też dodać, że uzasadnienie ustawy o PSP w całości przygotowywali prof. Gromski i prof. Kocowski.

Komendant Szczygieł podejmował również inne nowatorskie działania, których pokłosie widoczne jest do dziś. W 2002 roku doprowadził do przeniesienia swojego zastępcy do dalszej służby w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu. Była to potrzeba chwili, ponieważ w tym czasie rozpoczęła się już kontrola Najwyższej Izby Kontroli z zakresu wdrażania przepisów „dużej reformy” administracji publicznej w Polsce. Jej efektem było wydanie przez wojewodę dolnośląskiego zarządzeń dotyczących zadań krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz zakresu koordynowania tego systemu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze gminy¹³. Były to pierwsze w kraju regulacje wprowadzone przez wojewodę, a zarządzenia te (po właściwych nowelizacjach) wciąż obowiązują.

¹³ Zob. zarządzenie nr 264 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 10 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zadań krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na terenie województwa dolnośląskiego wraz z uzasadnieniem; zarządzenie nr 265 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 10 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zakresu koordynowania przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) funkcjonowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze gminy — wraz z uzasadnieniem; oba pisma dostępne na stronie internetowej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, www.bip.duw.pl.

W 2017 roku kolejny wojewoda dolnośląski utworzył w strukturze Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego pierwsze w kraju samodzielne stanowisko do spraw krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego¹⁴.

Działania w ramach tego stanowiska, między innymi szkoleniowe, kontrolne, konsultacyjne i uzgodnieniowe, spowodowały bardzo duże zainteresowanie w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego oraz wśród prezesów ochotniczych straży pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Na spotkaniach z nimi przewijał się wątek konieczności przygotowania projektu ustawy o ochotniczych strażach pożarnych. Taką propozycję złożono ministrowi spraw wewnętrznych i administracji na spotkaniu we Wrocławiu 12 czerwca 2018 roku. Propozycja została przyjęta z zadowoleniem. W spotkaniu ze strony komitetu organizacyjnego konferencji uczestniczyli Stanisław Ręćławowicz i dr Mateusz Paplicki; odbyło się ono w obecności dolnośląskiego komendanta wojewódzkiego państwowej straży pożarnej, nadbryg. dr inż. Adama Koniecznego, oraz kadry kierowniczej komendy.

Konferencje naukowe

W 2009 roku z inicjatywy zespołu organizacyjnego, w skład którego wchodził: prof. Tadeusz Kocowski (UWr), Zbigniew Szczygieł (Sejmik Województwa Dolnośląskiego), dr Tadeusz Stankowicz (Sejmik Województwa Dolnośląskiego) i Stanisław Ręćławowicz (Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu), została przygotowana i przeprowadzona na Wydziale Prawa Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego konferencja naukowa „Bezpieczeństwo wewnętrzne w działaniach terenowej administracji publicznej”. Konferencja ta została sfinansowana ze środków Samorządu Terytorialnego Województwa Dolnośląskiego oraz Uniwersytetu Wrocławskiego. W wydanej po tym wydarzeniu publikacji naukowej prof. Jan Boć w referacie *O bezpieczeństwie wewnętrznym* dokonuje oceny realności bezpieczeństwa w ujęciu:

1. idei, która albo wyznacza, albo też kształtuje treść przyszłych zachowań, albo potwierdza zgodność zachowań dotychczasowych;
2. motywacji podejmowania określonych działań w przypadku państwa i samorządu działań publicznych, a w wypadku obywateli — działań prywatnych o znaczeniu publicznym;
3. znaczenia nakazu obowiązującego niezależnie od liczby i rodzaju beneficjentów, a przymuszającego do nadania określonemu działaniu kształtu i treści¹⁵.

¹⁴ Zob. regulamin Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, s. 34, § 38 ust. 7.

¹⁵ J. Boć, *O bezpieczeństwie wewnętrznym*, [w:] *Bezpieczeństwo wewnętrzne w działaniach terenowej administracji publicznej*, red. A. Chajbowicz, T. Kocowski, Wrocław 2009, s. 22.

Według prof. Bocia bezpieczeństwo jest dobrem wspólnym, którego wyrazem jest zasięg ochrony interesu publicznego. Im więcej adresatów ma ta ochrona, tym dobro wspólne jest powszechniejsze.

Kolejna konferencja — zorganizowana w 2016 roku — „jest kontynuacją badań naukowych dotyczących regulacji prawnych z zakresu ochrony bezpieczeństwa, w tym tych, których wyniki opublikowane zostały w monografii naukowej *Bezpieczeństwo wewnętrzne w działaniach terenowej administracji publicznej*”¹⁶. Pierwszy panel konferencji, który miał miejsce 6 czerwca 2016 roku, był poświęcony zagadnieniom powszechnej ochrony ludności w stanach nadzwyczajnych w zadaniach terenowej administracji publicznej, natomiast drugi — 24 września 2016 roku — koncentrował się na roli ustaw o ochronie przeciwpożarowej i Państwowej Straży Pożarnej w kształtowaniu systemu bezpieczeństwa wewnętrznego. Współorganizatorami wydarzenia byli: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu, Wydział Prawa Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, Związek Emerytów i Rencistów Pożarnictwa RP we Wrocławiu oraz Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Na konferencji przedstawiono również panel zatytułowany „Ustawy pożarnicze w systemie bezpieczeństwa”, na którym Andrzej Jaroszek wygłosił referat *Jak powstawały ustawy pożarnicze — wspomnienia*. Jak wspomina autor, „pomysł nowych ustaw pożarniczych, czyli wizja koniecznych przemian w systemie pożarnictwa, dotyczyć miał losu kilkunastu tysięcy osób”¹⁷.

W 2017 roku prof. Kocowski przygotował autorski artykuł *Gmina a Ochotnicze Straże Pożarne w wykonywaniu zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej*, w którym podejmuje kwestię wykładni relacji między gminą a ochotniczymi strażami pożarnymi, będącymi jednocześnie stowarzyszeniami i jednostkami ochrony przeciwpożarowej. Jest to o tyle istotne, że na określonym obszarze, jakim jest teren gminy, działają dwa konstytucyjnie niezależne od siebie podmioty¹⁸. Relacje między nimi powinny mieć zatem odrębne podstawy prawne, gdyż zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej przypisane są gminie jako zadanie własne. Udział OSP w tym zakresie ma natomiast zupełnie inne umocowania prawne. Jednym ze wspólnych mianowników (funkcjonowania gminy i OSP) jest fakt wy-

¹⁶ T. Kocowski, M. Błażewski, M. Raduła, *Słowo wstępne*, „Przegląd Prawa i Administracji” 106. *Powszechna ochrona ludności w stanach nadzwyczajnych w zadaniach terenowej administracji publicznej*, red. T. Kocowski, M. Błażewski, M. Raduła, 2016, s. 11.

¹⁷ Zob. A. Jaroszek, *Jak powstawały ustawy pożarnicze — wspomnienia*, „Przegląd Prawa i Administracji” 106. *Powszechna ochrona ludności w stanach nadzwyczajnych w zadaniach terenowej administracji publicznej*, red. T. Kocowski, M. Błażewski, M. Raduła, 2016, s. 283 n.

¹⁸ Jak pisze prof. Kocowski: „sfery działań gminy i ochotniczych straży pożarnych we wskazanym zakresie niewątpliwie formalnie się pokrywają” — *idem*, *Gmina a Ochotnicze Straże Pożarne w wykonywaniu zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej*, „Prawo” 323. *Prawo i administracja wobec współczesnych problemów społecznych i gospodarczych*, red. T. Kocowski, W. Małecki, 2017, s. 101.

stępowania tych samych mieszkańców jako współtworzących wspólnotę samorządową gminy oraz uczestników zrzeszania się w stowarzyszeniu ochotniczych straży pożarnych.

Następna konferencja, która odbyła się w 2018 roku, została w całości poświęcona ochotniczemu strażom pożarnym. Poprzedzona była raportem z badań naukowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej wraz z podsumowującą je monografią naukową. Była to kontynuacja wcześniejszych opracowań naukowych poświęconych problematyce prawnych uwarunkowań bezpieczeństwa¹⁹. Stanowiła też swoiste uzupełnienie równoległej publikacji, będącej 326 tomem czasopisma „Prawo”, wydanego w 2018 roku.

Do raportu zostały załączone wzory aktów i porozumień związanych z funkcjonowaniem OSP, przygotowane przeze mnie na potrzeby tego raportu. Były to wzory projektów:

1. regulaminu organizacyjnego jednostki operacyjno-technicznej OSP;
2. uzgodnień między komendantem powiatowym PSP a ochotniczą strażą pożarną,
3. projektu porozumienia między OSP a gminą.

To wynik współdziałania z ochotniczą strażą pożarną w Wymiarkach w powiecie żarskim województwa lubuskiego. We współpracy urzekło mnie zaangażowanie i determinacja druhów w działaniach na rzecz organizacji i skuteczności funkcjonowania tej jednostki.

Konferencja w 2021 roku zbiegła się z trzydziestolecie uchwalenia ustaw o Państwowej Straży Pożarnej i o ochronie przeciwpożarowej 24 sierpnia 1991 roku. Z tej okazji odbyły się uroczystości w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej, poświęcone samej ustawie; przygotowany jest też plan obchodów jubileuszu trzydziestolecia utworzenia Państwowej Straży Pożarnej 1 lipca 2022 roku²⁰.

Ten rok był szczególnie również z innego powodu — 17 grudnia 2021 roku Sejm RP uchwalił bowiem ustawę o ochotniczych strażach pożarnych. Znamienny jest sam fakt głosowania przez wysoką izbę nad przedłożonym przez stronę rządową projektem tej ustawy. Za tym projektem głosowało 437 posłów, tylko jeden się wstrzymał. Można rzec, że taka jednomyślność w polskim parlamencie zdarza się rzadko. Taka sytuacja miała miejsce właśnie 30 lat temu, kiedy to przy głosowaniu nad projektem ustawy o ochronie przeciwpożarowej nie było ani jednego głosu przeciw. Znaczący jest dla mnie też fakt mojego uczestnictwa w latach 1990/1991 w pracach społecznego Dolnośląskiego Zespołu Redakcyjnego przygotowującego wspominane projekty ustaw o Państwowej Straży Pożarnej i o ochronie przeciwpożarowej.

¹⁹ T. Kocowski, M. Błażewski, *Słowo wstępne*, [w:] *Ochotnicze Straże Pożarne. Zadania — Samorząd — Bezpieczeństwo. Raport z badań*, red. T. Kocowski, M. Błażewski, Wrocław 2018, s. 9.

²⁰ Autor artykułu jest w momencie jego pisania pracownikiem Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie na stanowisku Dyrektora Biura Ochrony Ludności.

Należy tu bardzo mocno zaakcentować rolę Szanownego Jubilata, który w latach 1990/1991 był jednym z pracowników naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego uczestniczących w redakcji tych jakże znaczących dla naszego kraju projektów. Aktywna działalność naukowa stawia moim zdaniem Pana Profesora w gronie autorytetów środowiska strażackiego i nie tylko, gdyż publikacje naukowe oraz organizowane konferencje świadczą o tym bardzo dobitnie. Kolejnym bezspornym faktem jest powierzenie prof. Kocowskiemu przewodniczenia Interdyscyplinarnemu Zespołowi Badawczemu powołanemu przez rektora Uniwersytetu Wrocławskiego na wniosek szefa obrony cywilnej kraju.

Bibliografia

- Boć J., *O bezpieczeństwie wewnętrznym*, [w:] *Bezpieczeństwo wewnętrzne w działaniach terenowej administracji publicznej*, red. A. Chajbowicz, T. Kocowski, Wrocław 2009.
- Jaroszek A., *Jak powstawały ustawy pożarnicze — wspomnienia*, „Przegląd Prawa i Administracji” 106. *Powszechna ochrona ludności w stanach nadzwyczajnych w zadaniach terenowej administracji publicznej*, red. T. Kocowski, M. Błażewski, M. Raduła, 2016.
- Kocowski T., *Gmina a Ochotnicze Straże Pożarne w wykonywaniu zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej*, „Prawo” 323. *Prawo i administracja wobec współczesnych problemów społecznych i gospodarczych*, red. T. Kocowski, W. Małecki, 2017.
- Kocowski T., Błażewski M., *Słowo wstępne*, [w:] *Ochotnicze Straże Pożarne. Zadania — Samorząd — Bezpieczeństwo. Raport z badań*, red. T. Kocowski, M. Błażewski, Wrocław 2018.
- Kocowski T., Błażewski M., Raduła M., *Słowo wstępne*, „Przegląd Prawa i Administracji” 106. *Powszechna ochrona ludności w stanach nadzwyczajnych w zadaniach terenowej administracji publicznej*, red. T. Kocowski, M. Błażewski, M. Raduła, 2016.
- „Prawo” 326. *Ochotnicze straże pożarne — tradycja — samorząd — bezpieczeństwo*, red. T. Kocowski, M. Błażewski, W. Małecki, 2018.

Can Science Serve Public Safety?

Summary

In 1991, the following acts were passed: on the State Fire Service and on fire protection. Many academics from the University of Wrocław participated in the work on the acts. In the years 2009–2021, at the Faculty of Law, Administration and Economics of the University of Wrocław, scientific conferences were held on the issues of public safety, taking into account the special role of the State Fire Service and voluntary fire brigades. Professor Tadeusz Kocowski played a special role in the cooperation of the scientific community and the firefighting community.

Keywords: public safety, fire protection, fire brigade.

